

In glej! takoj pridirja jeden izmed množice in mu ponudi svoj hrbet. Helen naloži nanj svoje breme, ga sam zajaše in jezdi hitro do celic bratov, katere je ménil obiskat.

IX.

Isti sv. Helen pride nekoč v nedeljo v samostan in opazi, da bratje nimajo službe božje. Vpraša jih, kaj je vzrok temu. Odgovoré mu, da ni prišel noben duhovnik; jeden sicer stanuje onkraj reke, a si ne upa čez vodo, ker se boji krokodilov. Nato reče Helen: »Ako hočete, grem in ga pripeljem«. Takoj odide. Prišedši na breg reke, kliče ime Gospodovo; kmalu priplava do njega krokodil. Ta žival, sicer grozna in požrešna, sprejme ga na svoj hrbet in plava ž njim na ono stran. Helen hiti k duhovniku in ga prosi, naj pride k bratom. Toda ker je bil zeló slabo oblečen, vpraša ga duhovnik, kdo in odkod je. Ko se je prepričal, da je pobožen mož, gre ž njim k reki. Tu seveda ni bilo nobenega čolna. Helen pravi duhovniku: »Ne bojte se, moj oče, hočem vam preskrbeti čoln.« Tedaj zakliče z močnim glasom in zapové, naj priplava krokodil. Kakor bi mignil, je bil tu. Helen stopi prvi nanj in povabi tudi duhovnika, rekoč: »Stopite nanj brez skrbi«. Ta pa se tako preplaši, ko zagleda divjo žival, da zbeži nazaj. Vsi pa, ki so bili ravno navzoči, so se silno prestrašili in čudili, ko so videli, kako vesel se je Helen peljal čez reko na krokodilu.

Isto se pripoveduje o sv. Pahomiju, da je večkrat rabil krokodile in se na njih vozil čez vodo. Ti so ga nosili prav pohlevno na svojih hrbtih in so plavali na breg, kjerkoli je svetnik zahteval.

Matevžek.

(Slika iz naroda.)

I.

»**M**atevžek, pusti nož, žagico in drugo orodje in pojdi mi hitro po drv na tnal«, kara mati Strgarica svojega sina. Pa te, dasi precej glasne besede mu ne pridejo do ušes, tako je zaverovan v svoje delo in vedno hitreje in hitreje reže in dolbe kos lesa. Napravil je že marsikateri voziček, izrezal marsikaterega možica, toda ročaja za pipec še ni izdelal nobenega, sedaj pa, ko se je začel njegov pipec klecati, sedaj si hoče napraviti nov lep ročaj. Zato je preslišal vse besede matere, ki ga vdruogo s krepkim glasom pokliče:

»Matevžek!«

»»Kaj je, mati?««

»Po drva skoči, brzo!«

»Aha, po drva, že grem«, odgovori neposlušni sin. Medtem ko mati odhaja iz sobe, pobere nož, žagico, pilo, svederček, les in drugo, kar ima pred seboj, ter hiti iz hiše, pa ne po drva, kakor mu je odkazala mati, ampak v skriven kot za hlev, kjer bo lahko nadaljeval svoje delo.

Strgarjevi so skoraj najbolj revni v vasi Brdu. Očeta že dve leti krije hladni grob. Bil je priden in pošten krojač. Zapustil je ženo in čvetero otrok, ko so šteli komaj po štiri do šest let, jedino Matevžek je prekoračil takrat deseto leto. In baš najstarejši, ki bi moral materi najbolj pomagati, koristi ji najmanj; kaj koristi, še škodi ji. Pa je tudi — naj povem naravnost — mej vsemi najmanj umen. Ni čuda torej, če po neumnosti in po nerodnosti večkrat kako kuhinjsko posodo ubije, režno orodje izgubi in včasih celo živali trpinči. Tega pa ne dela iz hudobnega srca, ampak ker ne razume, kaj se sme in kaj se ne sme. Tako smo ga videli, ko se je skrtil in ni storil, kar mu je naročila mati.

Strgarica je sicer sina dan na dan učila vsega, kar mora znati otrok v teh letih. Pripravila ga je celó tako daleč, da je mogel vzprejeti zakrament svete pokore. A Matevžek je ostal Matevžek. Skrbna mati je radi tega silno žalostna. Sama mora živiti sebe in čvetero otrok, delati ob lepem in grdem vremenu, ob vročem in mrzlem času, samo da zasluži nekaj — četudi ne dosti — kruha lačnim svojim otročičem. Matevžek ji pa dela tako preglavico in škodo. Materi Strgarici gré vedno huje za ljubi kruhek, in da bi vsaj nekoliko olajšala težko breme, ki ji leži na ramenih, odloči se za važen in tudi žalosten korak.

Neko jutro, ko je Matevžek na vse zgodaj vrtal, rezal, sekal, pristopi k njemu in mu reče:

»Matevžek, glej, toliko se moram truditi za-te, toliko trpeti za-te, a ti mi slabo povračaš. Kolikokrat si pritrgam skorjico kruha, da jo podam tebi, a ti me niti ne slušaš. Danes smo brez živeža, brez drv, brez vsega. Matevžek, jaz ne morem več skrbeti za-te. V trinajsto leto greš, pomagaj bi si lahko sam.«

»Ali res, mati, že v trinajsto leto grem«, obregne se sin, ne menéč se dosti za materine besede.

»Ker nočeš pri domu nikjer delati, nikjer služiti«, govori dalje mati, »bo najbolje, Matevžek moj, da nas zapustiš in si sam prosiš kruha po svetu. Torbo sem ti že pripravila, hlebec dobim pri sosedih, to ti dam za pot, in pojdi skoro, kar jutri zjutraj se odpravi.« Pri teh besedah Strgarica zaihti — debele solzé ji polijo od skrbij zgrbančeno lice. Ne bi gnala svojega lastnega sina od hiše, pa pomagati se ne dá drugače.

Matevžek se zasmeye, ali ko vidi mater jokati, prihaja tudi njemu tesno pri srcu.

Napoči drugo jutro in ž njim ura ločitve. S solznimi očmi podá mati sinu torbo s hlebcom, potem pa mu reče za v slovo: »Matevžek, vsako jutro in vsaki večer, veš, moli tisto molitvico k angelju varhu, pa še očenaš ali dva za pravo pamet; in za zadnjo uro nikoli ne pozabi moliti. — Kedar bi pa rad prišel domov, kar pridi.«

Matevžek si vse to dobro zapomni in pravi:

»Mati, vse bom storil, vse, zdaj pa grem, kakor ste mi rekli, oj, jaz kar grem.«

Strgarica stisne drobni ročici sinkovi, poljubi mu lice — Matevžek stopi iz hiše in izgine za voglom. Ko ga mati zadnjič pogleda, vzdihne: »Oh, morda ga ne bom videla nikdar več. Bog, ti ga spremljaj po poti, po oni poti, ki pelje gori k tebi!«

Med tem je Matevžek zapustil že zadnjo hišo svoje rojstvene vasi.

(Dalje prihodnjič.)

Vravec in lastovka.

(Basen.)

Na streho je priletel vravec k lastovki.

»Kam greš, lastovka?« vprašal je ščebetaje brhko sosedo.

»Na jug, na jug« začvrčala je ptica, »kaj ti pa ne pojdeš na zimo iz teh mrzlih in neprijetnih krajev?«

»Jaz, a zakaj neki?«

»Glej ga, bedaka, saj tu ne bodeš imel ni gorkega stanovanja, ni dovolj hrane . . .«

»In ko bi tudi moral poginiti«, odvrnil je dobri rujavček, »ne zapustim svoje preljube domovine, marveč ž njo hočem trpeti in stradati ter pričakovati boljših in srečnejših dni.«

Siluška.

Mladičev majnik.

Glej si, majnik prekrasni!
Kdo bi se ne veselil?
Materi Božji prejasni
Šmarnične venčke bom vil.

Sladka Marija Devica!
Tebi le bije srcé,
O, najkrasnejša cvetlica
Ti si nebes in zemljé!

Glej me, jaz reven človeček
Tu pred oltarjem klečim,
Milostna! — prosim te deček,
Tvoj blagoslov naj dobim.

Tebi bom lučico vžigal,
Tebe bom s cvetjem krasil,
K Tebi bom srčice dvigal,
Tebi bom slavo glasil.

Srce zato naj mi diči
Čednostij Tvojih sijaj,
Končno pa k Sebi pokličí,
Mati! v nebeški me raj.

Radoslav.

